

การประกาศชนิดพืชเพิ่มเติมให้พันธุ์พืชใหม่สามารถรับความคุ้มครอง ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542

สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช

พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 มีเจตนารมณ์เพื่อส่งเสริม กระตุ้น สร้างแรงจูงใจให้เกิด การพัฒนาปรับปรุงพันธุ์พืชใหม่ ด้วยการให้สิทธิคุ้มครองตามกฎหมายแก่นักปรับปรุงพันธุ์พืช และยังส่งเสริม การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปและพันธุ์พืชป่า เพื่อให้ชุมชนมี ส่วนร่วมในการดูแล บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์พันธุ์พืชอย่างยั่งยืน

มาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 กำหนดให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืช มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดชนิดพืชให้นักปรับปรุงพันธุ์พืช สามารถนำพันธุ์พืชที่ปรับปรุงพันธุ์ขึ้นมาใหม่มาจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ตามกฎหมายได้ โดยพิจารณา เลือจากชนิดพืชที่มีผู้แจ้งความประสงค์ให้ประกาศเพิ่มเติม พืชที่มีความสำคัญและโอกาสเติบโตทางเศรษฐกิจ พืชที่เมื่อนักปรับปรุงพันธุ์พืชของไทยทำการปรับปรุงพันธุ์ และพืชที่มีพันธุ์พืชพื้นเมืองให้เกษตรกรเลือกใช้

มีผู้แจ้งความประสงค์ขอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดชนิดพืช ที่พันธุ์พืชใหม่สามารถขอรับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๔๒ จำนวน 7 ราย 7 ชนิดพืช กรมวิชาการเกษตรในฐานะเลขานุการคณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืช จึงนำเสนอต่อคณะกรรมการ คุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ และคณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืช เพื่อมีมติเห็นชอบเสนอพืช จำนวน 7 รายการ ต่อรัฐมนตรี ว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้เป็นชนิดพืชที่พันธุ์พืชใหม่สามารถขอรับความคุ้มครองตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542

หลังจากที่ประกาศลงราชกิจจานุเบกษาแล้ว จะมีผลบังคับใช้ส่งผลให้นักปรับปรุงพันธุ์พืช ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน หรือนักปรับปรุงพันธุ์พืชอิสระ สามารถนำพันธุ์ใหม่ที่ปรับปรุงพันธุ์ได้ มายื่นขอรับความคุ้มครอง ตามกฎหมาย พืชที่ถูกเสนอให้ประกาศเพิ่มเติมมีดังต่อไปนี้

ถั่วลิสง (*Arachis hypogaea* L.)

ภาควิชาพืชไร่ฯ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ขอให้ประกาศถั่วลิสง โดยได้ทำการพัฒนา ปรับปรุงพันธุ์ถั่วลิสง โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ได้พันธุ์ถั่วลิสงที่มีเมล็ดขนาดปานกลาง ให้ผลผลิตสูง และต้านทานโรค ใบไหม้ ให้ได้พันธุ์ใหม่ที่มีลักษณะดีกว่าพันธุ์เดิมที่มีอยู่ มีลักษณะดีเด่นตามความต้องการของตลาด ผู้บริโภค อุตสาหกรรมอาหาร และเกษตรกร และมีความประสงค์จะยื่นขอจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ เพื่อควบคุม กำกับดูแลการส่งต่อเมล็ดพันธุ์คุณภาพดีไปสู่มือเกษตรกร และเพื่อป้องกันปัญหาการขโมยพันธุ์ต่อไปในอนาคต

กะเพรา (*Ocimum tenuiflorum* L.)

ศูนย์วิจัยและพัฒนาพืชผักเขตร้อน ภาควิชาพืชสวนคณะเกษตร กำแพงแสนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ขอให้ประกาศกะเพรา โดยได้ดำเนินงานเก็บรวบรวมเชื้อพันธุ์กรรมกะเพราตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 จนถึงปัจจุบัน และได้ดำเนินโครงการวิจัย เรื่อง การคัดเลือกพันธุ์กะเพรา ดำเนินงานต่อเนื่องในการคัดเลือกสายพันธุ์บริสุทธิ์ สำหรับพัฒนาพ่อและแม่พันธุ์ เพื่อเป็นทางเลือกให้เกษตรกรได้ปลูกกะเพราพันธุ์ใหม่ๆ ที่เป็นที่ต้องการของตลาด ในอนาคตจึงมีโอกาที่จะยื่นขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ เพื่อส่งเสริมงานวิจัยพัฒนาพันธุ์กะเพราของมหาวิทยาลัย ต่อไป

บัวบก [*Centella asiatica* (L.) Urb.]

สถาบันบริหารจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยมหิดล เสนอให้ประกาศบัวบก เนื่องจากได้พัฒนาพันธุ์พืชบัวบก จากการพัฒนาปรับปรุงพันธุ์บัวบกสายพันธุ์ท้องถิ่น โดยวิธีการเพิ่มจำนวนโครโมโซม เพื่อให้ได้สายพันธุ์ใหม่ที่ได้ผลผลิตและสร้างสารสำคัญในกลุ่ม Triterpenoids สูง จนได้บัวบกสายพันธุ์ใหม่ที่มีความคงตัวและความสม่ำเสมอ มีลักษณะใบขนาดใหญ่ และมีปริมาณสารสำคัญ กลุ่ม triterpenoids สูง ทำให้สามารถผลิตบัวบกที่เป็นสายพันธุ์ต้นแบบที่มีคุณภาพสูงทั้งทางด้านผลผลิตและปริมาณสารสำคัญโดยมีการตรวจสอบความคงตัวของสายพันธุ์และควบคุมคุณภาพทางพฤกษเคมีร่วมด้วย เป็นการแก้ไขปัญหาตั้งแต่ต้นทางในการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพมีมาตรฐานสากล เพื่อให้ได้ต้นพันธุ์ที่ดีสำหรับส่งเสริมการปลูกให้แก่เกษตรกรในประเทศ

โกโก้ (*Theobroma cacao* L.) และลูกผสม

สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร เห็นว่าโกโก้เป็นพืชที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจมากขึ้น ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีนโยบายส่งเสริมพื้นที่ปลูกโกโก้ให้เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร ในปัจจุบันเริ่มมีเกษตรกรสนใจปลูกโกโก้กันมากขึ้น จึงต้องมีการผลิตต้นพันธุ์และพัฒนาพันธุ์โกโก้พันธุ์ดีให้เกษตรกรได้ใช้เพาะปลูกได้อย่างเพียงพอต่อการขยายพื้นที่ปลูก และให้ได้พันธุ์ดีที่มีผลผลิตสูง มีคุณภาพ สถาบันวิจัยพืชสวน จึงมีโครงการพัฒนาปรับปรุงพันธุ์โกโก้พันธุ์ใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงฯ และความต้องการของเกษตรกร

กล้วยไม้สกุลเข็มปีเดียม (*Cymbidium* Sw.) และลูกผสม

นายกอบสุข แก่นรัตนะ บริษัท ปากเกร็ด ฟลอริคัลเจอร์ เล็งเห็นว่าในปัจจุบันได้มีการปรับปรุงพันธุ์กล้วยไม้สกุลเข็มปีเดียมกับกล้วยไม้สกุลอื่นที่มีความใกล้ชิดกัน เพื่อให้เกิดตลาดและลักษณะใหม่ๆ ในการสนองความต้องการของตลาด เกิดเป็นกล้วยไม้สกุลใหม่มากมาย ซึ่งประเทศไทยมีความก้าวหน้าในการปรับปรุงพันธุ์กล้วยไม้สกุลเข็มปีเดียมผสมข้ามสกุลมากกว่าประเทศอื่นๆ เป็นการพัฒนาพันธุ์เพื่อเพิ่มศักยภาพในการเป็นไม้ตัดดอกตามที่ต้องการ

หอมแดง (*Allium ascalonicum* L.)

บริษัท อีสท์ เวสต์ ซีด จำกัด มีการวิจัย ปรับปรุงพันธุ์หอมแดง เนื่องจากเห็นว่าหอมแดงเป็นพืชที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ นิยมปลูกกันมากในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปัจจุบันเริ่มมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนให้ความสนใจศึกษา พัฒนา ปรับปรุงพันธุ์หอมแดง ตลอดจนนำเข้าพันธุ์หอมแดงมากขึ้น เพื่อให้มีความหลากหลายทางพันธุกรรม เกษตรกรสามารถเลือกใช้พันธุ์ที่หลากหลายมากขึ้น

พืชสกุลแคนนาบิส (*Cannabis* L.)

ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีแห่งชาติ อยู่ระหว่างดำเนินงานวิจัยพืชกลุ่ม *Cannabis* โดยได้รับหนังสือสำคัญแสดงการอนุญาตผลิตซึ่งยาเสพติดให้โทษประเภท ๕ เฉพาะเฮมพ์ เพื่อดำเนินโครงการวิจัยการวิเคราะห์การคัดเลือกต้นพันธุ์เฮมพ์ไทยที่มีปริมาณสารเตตราไฮโดรแคนนาบินอลต่ำอย่างมีประสิทธิภาพด้วยเทคนิคทางอนุชีวโมเลกุล และได้รับหนังสือสำคัญแสดงการอนุญาตผลิตซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ (กัญชา) เพื่อดำเนินโครงการวิจัยการเพาะปลูกกัญชาสายพันธุ์ไทยเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยในตำรับยาแผนไทยที่มีกัญชาเป็นส่วนประกอบ โดยมีแผนจะดำเนินโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาพันธุ์ใหม่ให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสมต่อการใช้ประโยชน์

การศึกษาวิจัย และพัฒนาปรับปรุงพันธุ์พืชสกุลแคนนาบิส พบว่า มีหน่วยงานทั้งภาครัฐ สถาบันการศึกษา ที่มีกิจกรรมด้านการศึกษาวิจัยและพัฒนาปรับปรุงพันธุ์ ดังนี้

- ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ อยู่ระหว่างดำเนินงานวิจัยพืชแคนนาบิส โดยดำเนินโครงการวิจัยการวิเคราะห์การคัดเลือกต้นพันธุ์เฮมพ์ไทยที่มีปริมาณสารเตตราไฮโดรแคนนาบินอลต่ำอย่างมีประสิทธิภาพด้วยเทคนิคทางอนุชีวโมเลกุล

- มูลนิธิโครงการหลวงและสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ได้วิจัยและพัฒนาพันธุ์โดยโครงการวิจัยและพัฒนาการปลูกเฮมพ์และการแปรรูป โครงการคัดเลือกพันธุ์เฮมพ์ THC ต่ำ เพื่อให้เฮมพ์มีปริมาณสารเสพติด THC ต่ำ ในระดับที่เป็นที่ยอมรับของระบบการควบคุมให้ปลูกในประเทศไทย

- มหาวิทยาลัยรังสิต คณะนวัตกรรมการเกษตร ได้ศึกษาพืชกัญชาทั้งจากเอกสารจากต่างประเทศและในประเทศ ศึกษาสายพันธุ์ ขั้นตอนการปลูก การดูแลรักษา รวมทั้งสรรพคุณด้านการแพทย์

- วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เปิดสอนวิชา “กัญชศาสตร์” (Cannabis Science) ซึ่งเปิดเป็นวิชาเลือกเสรีในระดับปริญญาโท และปริญญาเอก โดยถูกจัดอยู่ในหลักสูตรการจัดการเกษตรอินทรีย์นานาชาติ

มะปรางพันธุ์หวานทองประมุลพรหมณี

พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 (ชนิดที่ 2)

สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช

นิยาม

“พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น” หมายความว่า พันธุ์พืชที่มีอยู่เฉพาะในชุมชนใดชุมชนหนึ่งภายในราชอาณาจักร และไม่เคยจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชใหม่ ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้

“ชุมชน” หมายความว่า กลุ่มของประชาชนที่ตั้งถิ่นฐาน และสืบทอดระบบวัฒนธรรมร่วมกันมาโดยต่อเนื่อง และได้ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

ความเป็นมา

ในปี พ.ศ.2533 จังหวัดนครนายกมีนโยบายส่งเสริมให้มะปรางเป็นพืชเศรษฐกิจของจังหวัดนครนายก นายบุญส่ง เนียมหอม เกษตรกรอาชีพทำนาและทำสวนภูมิลำเนาอยู่ตำบลพรหมณี อำเภอเมืองนครนายก ได้ไปขอเก็บผลมะปราง (มะยงชิด) พันธุ์ทูลเกล้า ที่หล่นใต้ต้นจากสวนของนายสมชาย วงษ์บุญธรรม ตำบลศรีกะอาง อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก มาเพาะ จำนวน 15 ผล ได้ต้นกล้า 15 ต้น จนกระทั่งอายุ 7 ปีเริ่มให้ผลผลิต พบว่ามีการกระจายตัวทางพันธุกรรม แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เป็นมะปราง (มะยงชิด) จำนวน 2 ต้น

ต้นที่ 1 มีลักษณะ ใบเป็นรูปรี ความกว้างผลประมาณ 4.5 ซม. ความยาวผลประมาณ 7.2 ซม. ทรงผลยาวรีเป็นรูปไข่ ผลแก่มีสีเหลืองปนส้ม เนื้อสีเหลืองปนส้ม มีรสหวานอมเปรี้ยว ตั้งชื่อว่า “ชิดบุญส่ง” ได้ยื่นคำขอให้กรมวิชาการเกษตรออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ.2518 โดยกรมวิชาการเกษตรออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน (ร.พ.1) เลขที่ 1165/2562 ลงวันที่ 19 มิถุนายน 2562 และต้นที่ 2 ได้มะปราง (มะยงชิด) ผลเล็ก คัดพันธุ์ทิ้ง

กลุ่มที่ 2 เป็นมะปราง (กาวาง) จำนวน 10 ต้น รสชาติเปรี้ยวมากผลมีขนาดเล็ก คัดพันธุ์ทิ้ง

กลุ่มที่ 3 เป็นมะปรางหวาน จำนวน 3 ต้น

ต้นที่ 1-2 เป็นมะปรางหวาน ผลมีขนาดเล็ก คัดพันธุ์ทิ้ง

ต้นที่ 3 เป็นมะปรางหวาน ทรงต้นแผ่ออก ใบรูปรี ฐานใบรูปลิ้น ปลายใบเรียวแหลม ช่อดอกยาวเฉลี่ย 6 ซม. ผลมีขนาดใหญ่ ทรงผลยาวรีเป็นรูปไข่ มีจุดเล็กน้อยที่ขั้วผล ผลแก่มีสีเหลืองปนส้ม เนื้อสีเหลืองปนส้ม ความกว้างผลประมาณ 3.2 ซม. ความยาวผลประมาณ 6.2 ซม. มีรสหวาน มีกลิ่นหอม ตั้งชื่อว่า “หวานทองประมุลพรหมณี” นายบุญส่ง เนียมหอม ผู้พัฒนาพันธุ์มะปรางเห็นว่ามะปรางพันธุ์นี้เป็นมะปรางที่มีลักษณะดี ต้องการให้เป็นทรัพย์สินทางปัญญาของชุมชน จึงหารือกับนายกสมาคมชาวสวนมะปรางจังหวัดนครนายก (ร.ต.ต. อำนวย หงษ์ทอง) เพื่อให้จดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น

มะปรางพันธุ์หวานทองประมุขพรมณี มีลักษณะประจำพันธุ์ที่แตกต่างจากมะยงชิดพันธุ์ทุลเกล้า ซึ่งเป็นพันธุ์ที่มีลักษณะใกล้เคียงอย่างชัดเจน 6 ลักษณะ ได้แก่ รูปทรงผล สีเนื้อ การแตกกิ่งแขนงของต้น รูปร่างบริเวณใกล้ขั้วผล การมีลูกบริเวณขั้วผล การมีกลิ่นหอม และต่างจากมะปรางหวานพันธุ์ทองนพรัตน์ 4 ลักษณะ ได้แก่ รูปทรงผล สีเนื้อ การแตกกิ่งแขนงของต้น และการมีกลิ่นหอม

นายบุญส่ง เนียมหอม ได้ขยายพันธุ์มะปรางพันธุ์หวานทองประมุขพรมณี เพื่อปลูกในสวนของตนเอง และในสวนของกลุ่มผู้นุรักษ์มะปรางซึ่งอยู่ในสวนใกล้กันรวมจำนวน 7 ต้น

ขั้นตอนการดำเนินงาน

การยื่นคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ 1) การขึ้นทะเบียนชุมชนและ 2) การจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น โดยที่การขึ้นทะเบียนชุมชนกฎหมายกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่เป็นผู้มีอำนาจลงนามหนังสือสำคัญแสดงการขึ้นทะเบียนชุมชน ซึ่งชุมชนมะปรางหวานทองประมุขนครนายกได้รับการขึ้นทะเบียนแล้วเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2563 หนังสือสำคัญเลขที่ 002/2563 ครอบคลุมอาณาเขตพื้นที่ 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอมะปรางพรมณี อำเภอบ้านนา และอำเภอปากพลี ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการปลูกมะปราง ส่วนการจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจการพิจารณาอนุมัติของคณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืช (ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธาน อธิบดีกรมวิชาการเกษตร เป็นกรรมการและเลขานุการ) และเนื่องจากชุมชนมิได้มีสภาพเป็นนิติบุคคล นายบุญส่ง เนียมหอม ซึ่งตัวแทนชุมชนจึงทำหนังสือมอบอำนาจให้นางสาวเจษฎา เอี่ยมอาจหาญ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลพรมณี เป็นผู้ดำเนินการยื่นคำขอจดทะเบียนมะปรางพันธุ์หวานทองประมุขพรมณี เป็นพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น ยื่น ณ กรมวิชาการเกษตร เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2563 คำขอเลขที่ 002/2563 โดยชุมชนเป็นเจ้าของพันธุ์พืช แต่องค์การบริหารส่วนตำบลพรมณีจะเป็นผู้ถือสิทธิและทำนิติกรรมต่าง ๆ แทนชุมชนโดยความเห็นชอบของสมาชิกชุมชน โดยคณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืช มีมติเห็นชอบให้รับจดทะเบียนมะปรางพันธุ์หวานทองประมุขพรมณี เป็นพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 แล้วเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2564 ขณะนี้อยู่ระหว่างขั้นตอนการประกาศโฆษณาคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นของมะปรางพันธุ์หวานทองประมุขพรมณี เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียยื่นคำคัดค้าน เป็นระยะเวลา 90 วัน (เก้าสิบวัน) ปิดประกาศ ณ กรมวิชาการเกษตร ศาลากลางจังหวัดทุกจังหวัด รวมกรุงเทพมหานคร และสำนักงานเกษตรอำเภอทั่วประเทศ ซึ่งประธานคณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืชได้ลงนามประกาศโฆษณาเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2564 และจะครบ 90 วันในวันที่ 11 กันยายน 2564 ในกรณีที่ไม่มีคำคัดค้าน คณะกรรมการจะออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นตามแบบ คพ. ๖ ต่อไป

ปัจจุบัน นายบุญส่ง เนียมหอม อยู่ระหว่างขยายพันธุ์มะปรางพันธุ์หวานทองประมุขพรมณี โดยวิธีทาบกิ่งเพิ่มขึ้นอีกจำนวน 100 ต้น เพื่อเตรียมปลูกอนุรักษ์ในชุมชนมะปรางหวานทองประมุขนครนายก โดยมีแผนจะขยายพันธุ์เพิ่มจำนวนไปเรื่อย ๆ จนครบตามจำนวนสมาชิกชุมชนทั้ง 3 อำเภอ รวม 102 คน

สิทธิของชุมชนที่เป็นเจ้าของพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น

เมื่อมะปรางพันธุ์หวานทองประมุขพรหมณีได้รับการจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นแล้ว ชุมชนมะปรางหวานทองประมุขนครนายก มีสิทธิแต่ผู้เดียวในการปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัย ผลิต ขาย ส่งออกนอกราชอาณาจักร หรือจำหน่ายส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น มีอายุการคุ้มครอง 17 ปี นับตั้งแต่วันที่ประธานกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืชลงนามในหนังสือสำคัญการจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น (คพ.6) และอายุของหนังสือสำคัญอาจขยายเวลาต่อได้คราวละสิบปี หากอธิบดี กรมวิชาการเกษตร เห็นว่าพันธุ์พืชนั้นยังเป็นพันธุ์พืชที่มีอยู่เฉพาะในชุมชน และชุมชนนั้นยังคงมีคุณสมบัติตามมาตรา 44 และ มาตรา 45 กล่าวคือชุมชนยังตั้งถิ่นฐานและสืบทอดระบบวัฒนธรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และยังร่วมกันอนุรักษ์ หรือพัฒนามะปรางพันธุ์หวานทองประมุขพรหมณี โดยที่มะปรางพันธุ์หวานทองประมุขพรหมณียังไม่กระจายพันธุ์ออกไปนอกเขตชุมชน

หากผู้ใดจะเก็บจัดหารวบรวมพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นเพื่อปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ทดลอง หรือ วิจัยเพื่อประโยชน์ในทางการค้า จะต้องทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์กับชุมชน โดยได้รับความเห็นชอบจาก คณะกรรมการก่อน ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการอนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิในพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นให้จัดสรร แก่ผู้ซึ่งอนุรักษ์หรือพัฒนาพันธุ์พืชนั้นร้อยละสิบ เป็นรายได้ร่วมกันของชุมชนร้อยละหกสิบ และองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นกลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์ที่เป็นผู้ทำนิติกรรมร้อยละสิบ
